

KAIP EFEKTYVIAI PLANUOTI IR TVARKYTI SAVO BIUDŽETĄ?

DARBĄ ATLIKO: KAIŠIADORIŲ VACLOVO GIRŽADO PROGIMNAZIJOŠ 7B KLASĖS
MOKINIAI: SIMAS KAZANAVIČIUS, LIEPA MEILUTYTĖ IR SMILTĖ TREČIOKAITĖ

**PAGRINDINĖS SAŲVOKOS, KURIAS
NAUDOSIME PRISTATYME:**

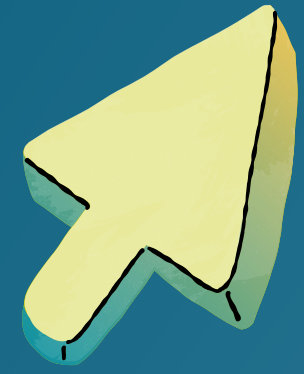
- **IŠLAIDOS – TAI PINIGAI ARBA RESURSAI, KURIUOS REIKIA SUMOKĖTI UŽ KAŽKĄ. PAVYZDŽIUI, KAI PERKI DAIKTUS ARBA PASLAUGAS, TAI YRA IŠLAIDOS.**
- **ĮSIVAIZDUOK, KAD NORI NUSIPIRKTI SALDAINIŲ. TU NUEINI Į PARDUOTUVĘ IR SUMOKI PINIGUS UŽ SALDAINIUS. TAVO IŠLAIDOS YRA TA SUMA, KURIAŲ TU SUMOKĖJAI UŽ SALDAINIUS.**

- **PAJAMOS – TAI PINIGAI, KURIUOS GAUNI UŽ KAŽKĄ, KĄ PADAREI ARBA PARDAVEI. PAVYZDŽIUI, KAI DIRBI DARBĄ IR GAUNI ATLYGINIMĄ, TAI YRA TAVO PAJAMOS. TAIP PAT, JEI PARDUODI PREKES AR PASLAUGAS, UŽ TAI GAUNI PINIGUS – TAI TAIP PAT YRA PAJAMOS.**
- **ĮSIVAIZDUOK, KAD TURI SAVO NEDIDELĮ VERSLĄ IR PARDUODI SUMUŠTINIUS. KIEKVIENĄ KARTĄ, KAI KAS NORS PERKA SUMUŠTINĮ, TU GAUNI PINIGUS. GAUTI PINIGAI YRA TAVO PAJAMOS.**

- **INVESTAVIMAS – TAI PINIGŲ PANAUDOJIMAS TAM, KAD UŽDIRBTUM DAUGIAU PINIGŲ ATEITYJE. TAI KAIP PINIGŲ „AUGIMO“ PROCESAS.**
- **PAVYZDŽIUI, JEI TURI 100 EURŲ IR NUSPRENDI JUOS INVESTUOTI Į AKCIJAS (TAI YRA TAM TIKROS BENDROVĖS DALYS), TAVO TIKSLAS YRA, KAD PO KURIO LAIKO ŠIOS AKCIJOS VERTĖ PADIDĖTŲ, IR TU GALĖTUM PARDUOTI UŽ DAUGIAU, NEI SUMOKĖJAI.**

- **BIUDŽETAS – TAI PLANAS, KAIP VALDOME PINIGUS. JAME NURODOMA, KIEK PINIGŲ GAUSIME IR KAIP JUOS IŠLEISIME. TAI KAIP „PINIGŲ TVARKARAŠTIS“, KURIS PADEDA IŠVENGTI PROBLEMŲ DĖL PINIGŲ TRŪKUMO IR UŽTIKRINA, KAD JŲ UŽTEKTŲ SVARBIAUSIEMS DALYKAMS.**
- **PAVYZDŽIUI, JEI TURI 50 EURŲ, TU GALI SUSIDARYTI BIUDŽETĄ IR NUSPRĘSTI, KAIP JUOS IŠDALINTI:**
  - **20 EURŲ – REIKALINGIEMS DALYKAMS (PVZ., MAISTUI).**
  - **15 EURŲ – PRAMOGOMS (PVZ., FILMUI AR ŽAIDIMUI).**
  - **15 EURŲ – TAUPYMUI (KAD TURĖTUM PINIGŲ ATEITYJE).**

EFEKTYVAUS BIUDŽETO PLANAVIMO IR TVARKYMO PAGRINDINIAI ŽINGSNIAI:

1

Nustatyti vélesnes išlaidas

2

Stebėti pajamas ir išlaidas

3

Klasifikuoti pajamas

4

Sudaryti biudžeto planą

5

Investuoti ir protingai leisti sudarytą biudžeto planą

6

Reguliariai peržiūrėti biudžetą

7

Ruoštis nenuspéjamoms situacijoms

8

Naudoti biudžeto planavimo programas

1

NUSTATYTI VĖLESNES IŠLAIDAS:

TAI NUSTATYTI KOKIĄ PAJAMŲ DALĮ GALITE SKIRTI KIEKVIENAI IŠLAIDŲ REIKALAUJANČIAI SRIČIAI, PVZ: SVEIKATOS PRIEŽIŪRAI, TURTO APSAUGAI-DRAUDIMUI, KASDIENĖMS IŠLAIDOMS, BŪSTO IR TRANSPORTO IŠLAIKYMIUI, DIDESNĘ VERTEŲ TURINTIEMS PIRKINIAMS, ATOSTOGOMS, KELIONĖMS, KULTŪRAI, DVASINIAM TOBULĖJIMUI.

2

STEBĖTI PAJAMAS IR IŠLAIDAS:

REGULIARIAI STEBĖDAMI SAVO PAJAMAS IR IŠLAIDAS GALITE SUSIDARYTI TIKSLŲ VAIZDĄ APIE TAI, KUR IŠLEIDŽIAM I JŪSŲ PINIGAI IR KUR NORĖTUMĖTE JUOS IŠLEISTI ATEITYJE.

TADA, NAUDODAMIESI BIUDŽETU, GALĖSITE TIKSLIAI ĮVERTINTI IŠLAIDAS, KURIAS TURITE NUMATĘ ATEITYJE. TAČIAU PRIEŠ PRADĖDAMI SKAIČIUOTI, SKIRKITE MINUTĘ IR SURAŠYKITE VISAS SAVO FAKTINES IR PLANUOJAMAS IŠLAIDAS.

3

KLASIFIKUOTI PAJAMAS:

KLASIFIKAVIMAS – TAI DAIKTŲ, REIŠKINIŲ, PROCESŲ, ĮVYKIŲ IR KITŲ DALYKŲ SKIRSTYMAS Į GRUPES, SIEKIANT GERIAU ATSKLEISTI JŲ ESMEĮ IR PANAUDOJIMO GALIMYBES.

KASDIENĖMS IŠLAIDOMS, SVEIKATOS PRIEŽIŪROS IŠLAIDOMS, TURTO APSAUGOS IŠLAIDOMS IR DAR DAUGIAU. ŠIUOLAIKINĖJE VISUOMENĖJE KLASIFIKAVIMAS TAPO EILINE PRAKTINE VEIKLA IR SVARBIU MOKSLINIO TYRINĖJIMO OBJEKTU.

4

SUDARYTI BIUDŽETO PLANĄ:

BIUDŽETO PLANAVIMAS – TAI PROCESAS, KURIO METU NUSTATOMI FINANSINIAI TIKSLAI, PROGNOZUOJAMOS PAJAMOS IR IŠLAIDOS TAM TIKRAM LAIKOTARPIUI, IR SUKURIAMAS IŠLAIDŲ BEI TAUPYMO PLANAS, KAD BŪTŲ UŽTIKRINTAS FINANSINIS STABILUMAS IR TIKSLŲ PASIEKIMAS. ŠIS PROCESAS APIMA PAJAMŲ VERTINIMĄ, IŠLAIDŲ PROGNOZAVIMĄ, TAUPYMO IR INVESTICIJŲ PLANAVIMĄ, FINANSŲ KONTROLĘ.

Biudžeto plano pavyzdys:

Biudžeto planas	1 mėnuo	2 mėnuo	3 mėnuo	4 mėnuo
Pirkinys	€	€	€	€
Pirkinys				
Pirkinys				
Pirkinys				
Galutinė suma				

5

INVESTUOTI IR PROTINGAI LEISTI SUDARYTĄ BIUDŽETO PLANĄ:

INVESTUOTI IR PROTINGAI LEISTI BIUDŽETO PLANĄ – TAI DU SVARBŪS FINANSINIO VALDYMO ASPEKTAI, KURIE PADEDA PASIEKTI FINANSINIUS TIKSLUS IR UŽTIKRINTI STABILUMĄ TIEK ASMENINIUOSE FINANSUOSE, TIEK VERSLE.

TARKIME, JŪSŪ BIUDŽETE NUMATYTA KAS MĖNESĮ SKIRTI TAM TIKRĄ SUMĄ INVESTICIJOMS (PVZ., 10 % PAJAMŲ). TAIP PAT ATIDĖJOTE TAM TIKRĄ PINIGŲ SUMĄ NENUMATYTIEMS ATVEJAMS, IR, BE TO, TURITE AIŠKŲ PLANĄ, KAIP MAŽINTI SAVO KREDITINES SKOLAS.

PROTINGAS BIUDŽETO VALDYMAS IR INVESTAVIMAS UŽTIKRINA, KAD TURĖSITE TIEK TRUMPALAIKĮ KOMFORTĄ, TIEK ILGALAIKĘ FINANSINĘ GEROVĘ.

6

REGULIARIAI PERŽIŪRĖTI BIUDŽETĄ:

PIRMASIS ŽINGSNIS, REGULIARIAI PERŽIŪRĖTI SAVO SUDARYTĄ BIUDŽETĄ. ANTRASIS – APTARTI, KAIP SEKĖSI LAIKYTIS BIUDŽETO PLANO. O, VĒLIAU BENDRAI PERŽVELGTI IŠLAIDŲ STATISTIKĄ, AR JOS PADIDĖJO AR JOS SUMAŽĖJO, NES BIUDŽETO PERŽIŪROS METU GALI PAAIŠKĖTI, KAD REIKALINGOS TAM TIKROS KOREKCIJOS NORINT PALENGVINTI BIUDŽETO PERŽIŪRĄ, GALIMA PASITELKTI ĮVAIRIUS ĮRANKIUS PERŽIŪRINT BIUDŽETĄ IR REGULIARIAI ATLIKUS KOREKCIJAS, GALIMA NE TIK IŠLAIKYTI FINANSINĮ STABILUMĄ, BET IR PASIEKTI ILGALAIKIUS TIKSLUS.

7

RUOŠTIS NENUSPĖJAMOMS SITUACIJOMS:

KARTAIS GALI IŠTIKTI NETIKĖTUMAI, KURIE MUS GALI ŠOKIRUOTI, NORINT TO IŠVENGTI YRA KELETAS BŪDŲ TAM:

- **SUKURKITE ATSARGINĮ FONDA** – ATIDĖKITE TAM TIKRO LAIKOTARPIO (PVZ., 3-6 MĖNESIŲ) GYVENIMO IŠLAIDŲ SUMĄ LENGVAI PASIEKIAMOJE SĄSKAITOJE.
- **TVARKYKITE SKOLAS** – SUMAŽINKITE BRANGIAS SKOLAS, KAD JOS NETAPTŲ NAŠTA, KAI SUSIDURSITE SU SUNKUMAIS.
- **ĮSIGYKITE DRAUDIMĄ** – TURĖKITE SVEIKATOS, GYVYBĖS IR TURTO DRAUDIMĄ, KAD APSAUGOTUMĖTE SAVE IR SAVO ŠEIMĄ NUO DIDELIŲ FINANSINIŲ NUOSTOLIŲ.
- **BŪKITE LANKSTŪS IR PRISITAIKYKITE** – REGULIARIAI PERŽIŪRĖKITE SAVO BIUDŽETĄ IR BŪKITE PASIRENGĘ KEISTI IŠLAIDAS, JEI ATSIRASTŲ NENUMATYTŲ IŠLAIDŲ.

8

NAUDOTI BIUDŽETO PLANAVIMO PROGRAMAS:

BIUDŽETO PLANAVIMO PROGRAMOS YRA PUIKUS ĮRANKIS, PADEDANTIS VALDYTI ASMENINIUS AR ŠEIMOS FINANSUS, TAIP PAT ĮMONIŲ BIUDŽETĄ. JOS SUTEIKIA PAPRASTĄ IR EFEKTYVŲ BŪDĄ STEBĖTI PAJAMAS, IŠLAIDAS, TAUPYMĄ IR INVESTICIJAS. ŠTAI KAM IR KODĖL VERTA NAUDOTI BIUDŽETO PLANAVIMO PROGRAMAS, LENGVESNIS FINANSŲ SEKIMAS, AIŠKUS VAIZDAS APIE FINANSINĘ PADĖTĮ, APSISAUGOJIMO PRIEMONĖ, PAPRASTAS TAUPYMAS IR TIKSLŲ PASIEKIMAS, EFEKTYVIOS PROGNOZĖS IR ANALIZĖS SUTAUPO LAIKĄ.

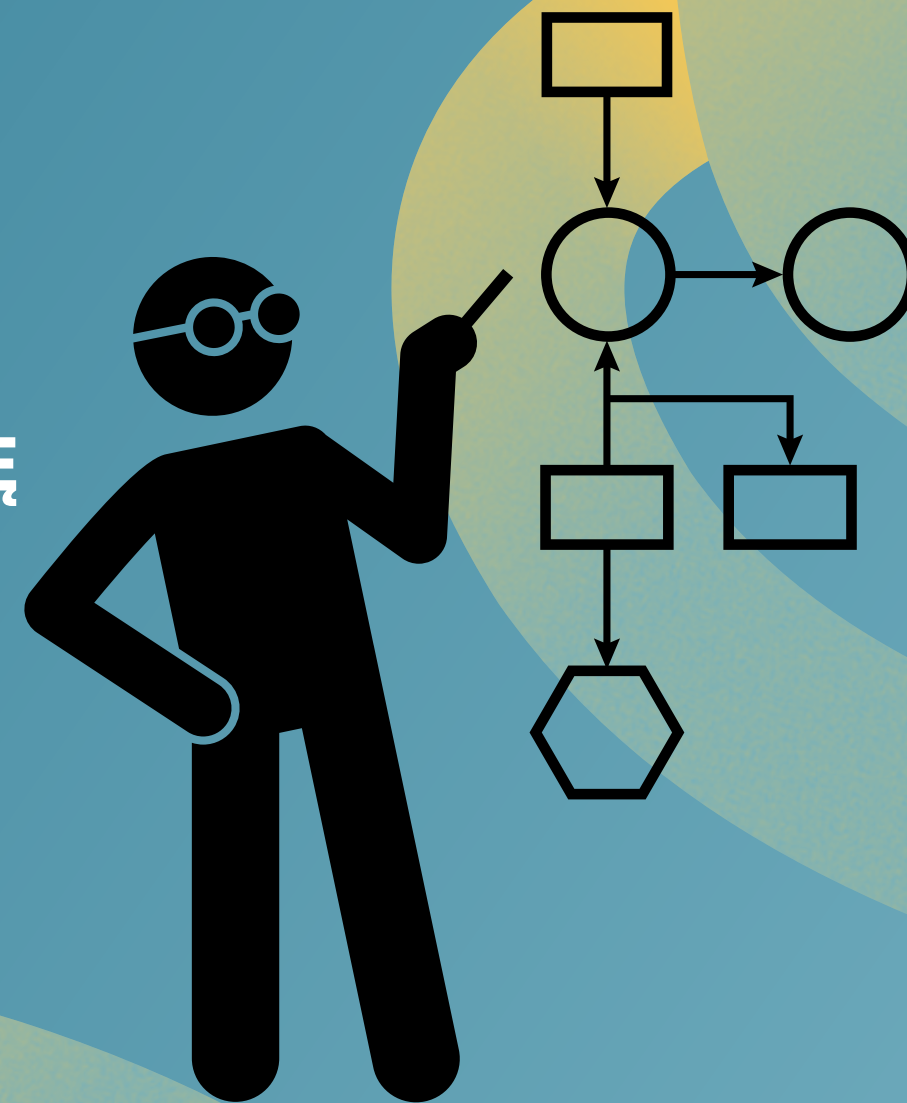

9

IŠVADA:

BIUDŽETO TVARKYMAS IR PLANAVIMAS LEIDŽIA EFEKTYVIAI VALDYTI PAJAMAS IR IŠLAIDAS, UŽTIKRINA FINANSINĮ STABILUMĄ BEI PADEDA PASIEKTI TIKSLUS, TOKIUS KAIP TAUPYMAS IR INVESTAVIMAS. TINKAMAI PLANUOJANT, GALIMA IŠVENGTI NEREIKALINGŲ IŠLAIDŲ, UGDYTI FINANSINĘ ATSAKOMYBĘ IR NAUDOTI LĖŠAS RACIONALIAI.

10

PROGRAMĖLĖS, KURIOS TAU PADĖS EFEKTYVIAI PLANUOTI IR TVARKYTI SAVO BIUDŽETĄ:

„SPENDEE MONEY &
BUDGET PLANNER“

„MONEYFY:
MONEY TRACKER“

„MONEY MANAGER
EXPENSE & BUDGET“

- [HTTPS://BETTERMONEYHABITS.BANKOFAMERICA.COM/EN/SAVING-BUDGETING/CREATING-A-BUDGET](https://bettermoneyhabits.bankofamerica.com/en/saving-budgeting/creating-a-budget)
- [HTTPS://WWW.ZURNALAI.VU.LT/IM/ARTICLE/VIEW/14651/14741](https://www.zurnalai.vu.lt/im/article/view/14651/14741)
- [HTTPS://WWW.NERDWALLET.COM/ARTICLE/FINANCE/TRACKING-MONTHLY-EXPENSES](https://www.nerdwallet.com/article/finance/tracking-monthly-expenses)
- [FILE:///C:/USERS/MOKINYS/DOWNLOADS/PDF.PDF](file:///C:/Users/MOKINYS/Downloads/PDF.PDF)
- DI – DIRBTINIS INTELEKTAS

KAIŠIADORIŲ VACLOVO GIRŽADO PROGIMNAZIJA